

Речун О. Ю., к.е.н., доцент,

Смаль Б. І., студент,

Луцький національний технічний університет

СУТНІСТЬ, АНАЛІЗ, ТА НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

У сучасній економічній науці є досить багато публікацій з приводу змісту роздрібно торгівлі та торговельної мережі зокрема, які різняться за своєю суттю. На думку Бергер І.М., торговельна мережа – це сукупність роздрібних підприємств, що діють на визначеній території, яка є окремою адміністративною одиницею. В свою чергу, Бланк І.О. зазначає, що реалізація товарів покупцям здійснюється через певні пункти продажу, які формують роздрібну торгівлю певного регіону [1, с.45; 2]. В структуру роздрібно торговельної мережі він включає магазин, магазин-склад, павільйон, кіоск, палатку, посылкову торгівлю. На думку Голошубової Н.О., роздрібна торгівля є основною складовою частиною інфраструктури споживчого ринку. І якщо першою умовою розвитку роздрібно товарообороту є наявність товарів і послуг, які відповідають попиту покупців за асортиментом, якістю і ціною, то другою, не менш важливою умовою є наявність широко розгалуженої, сучасно обладнаної та з високим рівнем якості обслуговування покупців роздрібно торговельної мережі. Продаж товарів населенню здійснюється через різні види об'єктів торгівлі, сукупність яких і складає в цілому роздрібну торгову мережу [5, с.8].

У своїх дослідженнях будемо виходимо з того, що роздрібна торгівля представляє собою діяльність, пов'язану із купівлею-продажем товарів та послуг кінцевим споживачам для особистого, сімейного і домашнього використання, не пов'язаного з підприємницькою діяльністю. Здійснюючи купівлю-продаж товарів безпосередньо кінцевому споживачу та надаючи різні види послуг, вона задовольняє потреби споживача в них.

В цілому, по Україні на початок 2021р. в Україні діяло 12,7 тис. підприємств (юридичних осіб), які здійснювали діяльність із роздрібно торгівлю У загальній кількості таких підприємств 45,7% (3,7 тис.) становили підприємства з торгівлі продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами у неспеціалізованих магазинах, 41,4% (3,3 тис.) – підприємства торгівлі непродовольчими товарами у спеціалізованих магазинах, з яких 53,3% (1,8 тис.) займалися торгівлею фармацевтичними товарами.

Таким чином, здійснимо аналіз та оцінку роздрібно торгівлі:

Аналізуючи мережу роздрібно торгівлі за кількістю об'єктів торгівлі, слід відмітити наступне. У динаміці за період 2019–2021 років спостерігається щорічне зменшення кількості

об'єктів торгівлі як в цілому по Україні, так і по регіонах зокрема. Аналізуючи забезпеченість населення торговельною площею у магазинах, необхідно відмітити, що у динаміці за досліджуваний період на фоні зменшення кількості об'єктів торгівлі спостерігається зростання торговельної площі магазинів. Це обумовлено розширенням магазинів, диверсифікацією продукції для більш комплексного задоволення потреб споживачів.

Аналізуючи кількість ресторанних господарств в цілому по Україні, необхідно зазначити тенденцію до зменшення кількості об'єктів ресторанного господарства у 2021 році порівняно з минулими періодами

Аналізуючи обсяг роздрібної торгівлі в цілому по Україні, необхідно відмітити тенденцію до його зростання показників роздрібного товарообороту, що свідчить про диверсифікацію роздрібної торговельної мережі у регіонах держави. Так, оборот роздрібної торгівлі в цілому по Україні зріс з 174,4 млрд.грн у 2017 році до 888,8 млрд.грн у 2021 році

Значну частку обороту роздрібної торгівлі у загальному товарообороті займають такі регіони держави, як м. Київ (114351 млн грн), Дніпропетровська (68175 млн грн), Харківська (61979 млн грн), Одеська області (55568 млн грн).

Аналізувати сучасний ринок роздрібної торгівлі, дослідити тенденції останніх років. Головною метою, є визначення основних проблем та визначення варіантів подальшого розвитку.

Зважаючи на проведені теоретичні та аналітичні дослідження, визначимо перспективні напрями розвитку роздрібної торгівлі регіонів держави:

- підтримка позитивних тенденцій розвитку роздрібної торгівлі, пошук резервів підвищення результативності її функціонування, забезпечення територіальної доступності роздрібної торговельної мережі, удосконалення логістичного ланцюга «постачання–виробництво–збут»;

- інтенсивне впровадження новітніх видів торговельних послуг, застосування інтелектуального потенціалу для впровадження ефективних методів удосконалення розвитку роздрібної торгівлі;

- підвищення конкурентоспроможності товару, пошук цільових сегментів вітчизняних та іноземних ринків збуту, освоєння нових каналів просування товару;

- створення регіональних торговельних мереж, формування регіональної логістичної системи торгівлі; інтеграція усіх елементів регіональної логістичної системи у єдиний логістичний ланцюг;

- запровадження та удосконалення «електронної комерції» чи «інтернет-торгівлі» як важливого чинника диверсифікації роздрібної торгівлі.

Таким чином, запропоновані заходи дозволять диверсифікувати мережу роздрібної торгівлі, удосконалити її територіальну організацію, територіально наблизити споживача до об'єктів роздрібної торгівлі та максимально задовольнити його потреби.

Список використаних джерел:

1. Бланк И.А. Торговый менеджмент / И.А. Бланк. – К. : УФИМБ, 1997. – 408 с.
 2. Бланк И.А. Торговый менеджмент : учебный курс / И.А. Бланк. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 488 с.
 3. Дашкова Л.П. Организация, технология и проектирование торговых предприятий / Л.П. Дашкова, В.К. Памбухчиянц. – М. : ИВЦ Маркетинг, 2000. – 336 с.
 4. Памбухчиянц О.В. Технология розничной торговли : учебник для начального профессионального образования по профессии «Продавец, контролер-кассир» / О.В. Памбухчиянц. – М. : Издательско-книготорговый центр «Маркетинг», 2001. – 284 с.
 5. Голошубова Н.О. Организация торговли : учеб. для студ. высш. навч. закл. / Н.О. Голошубова. – К. : Книга, 2004. – 560 с.
 6. Егоров В.Ф. Организация торговли : учебник для вузов / В.Ф. Егоров. – Санкт-Петербург : Питер, 2004. – 352 с.
 7. Апопій В.В. Організація торгівлі : підручник. – 2-ге вид., перероб. та доп. / Апопій В.В., Міщук І.П., Ребицький В.М. та ін. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 616 с.
 8. Платонов В.Н. Организация торговли : учеб. пособие / В.Н. Платонов. – Минск : БГЭУ, 2002. – 287 с.
- Тимофеева О. Проблеми розвитку продовольчих торгових мережі в Україні // Вісник КНТЕУ. – 2007. – №6. – С.69–76.